gyorsít. A kis bankok külföldi vevõre várnak, és az idén megtörtént az elsõ román magánbank külföldi átvétele: a West Bank olasz vevõre talált a Cardine Gruppo személyében, amely mérlegfõösszegét tekintve a kilencedik hazájában. A Transilvania bankot is vevõszemek figyelik és hosszú huzavona után állami segédlettel (adósságok részleges konverziója) külföldi befektetõk tulajdonában, Eurom Bank név alatt újra mûködni fog a Dacia Felix bank is.

A külföldi ellenõrzés alatt lévõ bankok aránya a bankrendszerben alig több mint 50 %, másrészt ennek a tõkének a szerkezete sajátosan alakult: túlnyomó részt görög és török. A török válság máris rámutatott arra ,hogy milyen kockázatot rejt a külföldi tõke polarizáltsága, fõleg ha egy gyengébb stabilitású régióból származik. Az amúgy is számos problémával küszködõ bankrendszerünk kényszer-importálta a török bankok problémáját, épp akkor, amikor lábadozni kezdett. Lehet viszont, hogy a kialakult helyzetbõl még hasznunk is lesz a végén: a török hatóságok az IMF és a Világbank sürgetésére nyugati csoportoknak eladtak néhány olyan török bankot, amelynek fiókja van Romániában is. Bár kicsi rá az esély, de lehet, hogy ily módon kerül nyugati kézbe néhány bankunk !? Egyelõre nem, mert a HSBC brit óriás átvette ugyan a Demirbankot, de a román fiókját nem, és még nem derült ki, hogy török magán-, vagy olasz kézbe kerül-e.

A görög bankok szeretik Romániát. Az elsõként alakult Alpha Bank (volt Banca Bucuresti) mellett mára több bank vert gyökeret itt részint úgy, hogy fölvásárolta a nagy Nyugat-Európa- i (Dresdner –BNP), vagy amerikai (GE Capital, Chemical Bank) bankok érdekeltségeit. További görög terjeszkedésre számíthatunk, mert a hírek szerint a Görög Nemzeti Bank, Görögország elsõ számú kereskedelmi bankja növelni szeretné jelenlétét. Másrészt el kellene gondolkodni azon is, hogy miért mentek el a fent említett nagy nevû bankok.

Románia bankszektora jelentõs fejlõdési potenciált mutat, ami csak akkor érvényesíthetõ, ha a gazdasági fejlõdés tartós marad. A nyugati és amerikai bankok számára akkor lehet vonzó, ha potenciálja mellet, biztonságosabb és korszerûbb lesz. Ehhez pedig, a felügyelet reformja mellet, szükség van az átutalások felgyorsítását hozó zsírórendszerre és az állami jelenlét csökkentésére is. Csak egy korszerû bankrendszer tud kellõen vonzó lenni és képes arra, hogy támogassa a gazdasági fejlõdést.

Szécsi Kálmán

Adalékok a kolozsvári közgazdászképzés történetéhez

Mint általában mindenütt, Kolozsváron is, viszonylag késõn indult el, szervezett, intézményi keretekben a kereskedelmi tudományok terén a lányok képzése. Az oktatás feltételei csak a XIX. század kilencvenes éveinek közepén teremtõdtek meg, a késõbbiek során az intézet nagyhírû igazgatónõje, Degerando Antonina nevérõl elnevezett „felsõbb leányiskolában”, abban a sétatéri épületben, amelyben a második világháború után, megszûnéséig, a Bolyai Tudományegyetem rektorátusa, a matematika-fizika, kémia és természettudományi karok mûködtek. Ebben az iskolában a közgazdászképzés három éves kereskedelmi tanfolyam formájában folyt. A kereskedelmi szaktanfolyam iránt nagy volt az érdeklõdés, elsõsorban a négyéves polgári iskolát végzettek körében, mivel végzõsei, viszonylag könnyen el tudtak helyezkedni vállalatoknál, köz- és magánintézményeknél fõleg adminisztratív munkakörben. Az 1902-1903-as iskolaévekben például a végzõsök száma harminchat volt. A kereskedelmi tanfolyam az elsõ világháború végéig mûködött.

Az oktatás színvonalát kiváló tanszemélyzet biztosította. Mindössze néhányat említünk közülük: Pallós Albert, aki éveken keresztül a tanfolyam igazgatója is volt, Bíró Árpád, Hangay Oktávián, Mina János, Pallós Albertné, Rigó Mária, Dr. Széplaki János, Dr. Tischer József.

1911 õszén, a Marianum nevet viselõ római katolikus leánynevelõ intézetben is beindult a kereskedelmi képzés. A fõtéri római katolikus egyházközség plébánosa, Dr. Hirschler József pápai prelátus kezdeményezésére és patronálásával épült látványos, az akkori idõk egyik legkorszerûbben berendezett iskola épületében, kezdettõl különbözõ fajú és fokozatú iskolák mûködtek, köztük hároméves kereskedelmi szaktanfolyam is. Vezetésére, az iskolaszék, Dr. Széplaki János kérte fel, aki megelõzõen, mint említettük, a Degerando líceumban tanított. Azok számára, akik magasabb képesítést óhajtottak szerezni, a késõbbiek során, a Marianumban, négyéves felsõkereskedelmi iskola is létesült. Ez utóbbinak igazgatója a göttingai, koppenhágai és tokiói egyetemek kitüntetettje, dr. Sz. Nagy Gyula volt. Tõle, 1925-ben, a líceum vezetését Salgó Mária Charintina iskolanõvér vette át.

Az iskola tanári kara mindvégig nagytudású, magasképesítéssel rendelkezõ, szigorú erkölcsi tartású személyekbõl állott. Csak néhányat említsünk közülük: Dr. Gergely Jenõ matematikus, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, Dr. Balogh Ernõ, természetrajz tanár, Dr. Ruzicska Béla, az áruismeret tanára, 1940 után mindhárom a Ferenc József, majd a Bolyai Tudományegyetemen, mint professzorok folytatták tevékenységüket; Dr. Bitay Árpád, fiatalon elhunyt,